

ՈՒՍԱՆՈՂ

«Ուրիշ միջոց չունիմ ուսանելու
համար, նախ պետք է կեանքս
շահիմ չարաշար:»

Ո՛հ, ռամիկ չէ դործատան դէմ ըսպատող
Սա հայ տղան սեւաշուկ,
Ձեռքերն անոր չունին վէրքեր ու թոքերն
Անվարժ են դեռ պողպատներու պայքարին
Մէջ շնչելու կուպր ու մոխիր թունաւոր:
Դեռ չէ փարած անոր ագնիւ արիւնին
Սալբուս դէմ տաշուող ժահրը մետաղեայ
Ու մորթն անոր անէծքի պէս ծակընկուած...
Ան չէ եկած դեռ դէմ առ դէմ՝ մրցակից
ձիւղալային ըմբիշին՝
Մեքենային դժոխալուր
Ու փորձած ուժն անոր հետ...
Ձեռքերն անոր ձեռնաթոյր
Ծրծումբներու աշրուցքով չէ կոտորացած:
Ուսանող է, սակայն աղքատ ուսանող՝
Որ չարաշար նախ պէտք է կեանքն իր շահի:

Գործարանը խորթ է իրեն, անծանօթ.
Իր աչքերուն մէջ խորատուղ ու կրքատ
Կեանքի տարրեր երազ կայ...
Հոն տեսլական խոյանքներու հոգեթուի
Ամբողջ աշխարհ մը հերայրքով կը թրթռայ...
Իր նալուածքին դէմ կը շողան քաղցրօրէն
Վարդերն ամբողջ թերթիկներով մեղրածոր
Կիրիկիոյ մէկ գեղապատոյց աւանին:
Դեռ ալրի մօրն աղապատանքը ջերմիկ,
Ծաղկահասակ զբոյժ ժրպիտն աղուական,
Գուցէ եւ դեռ գեղապատուր, ամօթխած
Դրացի հայ աղջնակի մը քնքուշ
Պատկերները կարօտանքով կ'օրորուին...:
Իր տեսլապաշտ հոգին ունի գերազոյն
Պաշտումն աւեր ու թողլըքուած օճախին
Ու կը գդալ մերթ թէ կուրծքին տակ կը փրթթի

Վերէժ մ'արդար հողին համար բռնադաւա
Եւ ի խնդիր եղենի մէջ խողխողուած
Աճիւններո՞ւ նահատակ...
Մինչ բրուկներն իր սարսուղն կը զսպեն
Ընդվումն իր հոգիին
Արշալոյսի շողերուն պէս բըրնկող:

Կը բացուի դուռը մետաղի դործատան
Իր երկաթէ ծանր ու մեծղի թելերով.
Պահ մը միւտքը կը լեցուի խըւաշունչ
Ու մոլեգնող ու ծաւալող աղմուկով,
Անիւններն ա'լ սարսուղալար պոռթկումով
Գալաթաթուիչ, խուլ զարոյթով կը հեւան,
Մշտահողով ու համաշափ կը շոտոյթով
Կը բըզըքտեն, կը յօշոտեն խօլաբար
Նոր կերպերով ու չափերով օժտելու
Նիւթը վաղուան քաղաքակիրթ ապրումին
Եւ կամ ուղմի մ'ոճրական...:
Ահագանդով կը սարսուղ հիմը չէնքին,
Ենթադրալար՝ անիւնը շանթ կը սրսկեն
Հորովոյթին մէջ պողպատէ մուրճերուն:
Սալին իյնող մէն մի զարկ՝
Կեղեքումի, ըսպատման
Երբ մ'է տրտում հացի համար դառնահամ
Ու մահաղանգ ապրումսի...
Մինչ վերէն վար ծորող մուրի անձրեւին
Ու խոնջէնքի համայնակուլ ցաւին մէջ
Կը պրկւին, կը կոտորան
Վաստակաբեկ սովորներն
Ու ջիւղերն հիւժ ուսանողին յոգնատանջ,
Բուխերիկներն օդին մէջ
Աշտաբակուող գերթ երաններ դիւական՝
Մուլ ու մոխիր, ծով ու ծծումբ կը թքեն
Ու պահ մ'արեւն իրենց ետին կը խեղդեն...

Ես կը խորհիմ հայ տղուն — մեծ ողջակէդ —
Կաթիլ կաթիլ արտասուող իր քրտնքին,
Ըսպատումն իր դաժան,
Եւ ամէն օր զոգոյթայն այս ժայռին
Դէմ փըշրուող իր մաքրաշող երազին...:

ՄԱՌԻ ԱՌԽԱՆԱՆ